

DELAVSKA POLITIKA

IZHAJA TRIKRAT TEDENSKO: OB TORKIH, ČETRTHIH IN SOBOTAH

Naročnina v Jugoslaviji znaša mesečno din 12.—, v inozemstvu mesečno din 20.—. — Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, pošt. predal 22, telef. 2326. Čekovni račun št. 14.335. — Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo. — Neprankirana pisma se ne sprejemajo. — Mali oglasi trgov. značaja, vsaka beseda din 1.—, mali oglasi, ki služijo v socialne namene delavstvu in nameščencem, vsaka beseda din 0.50

Štev. 25

* Maribor, torek, 4. marca 1941

* Leto XV

Po zaključku posvetovanj v Ankari

Posvetovanja angleškega zunanjega ministra Edena in šefa glavnega angleškega generalnega štaba Dilla v Ankari s turškimi državniki in zastopniki mnogih držav, so bila 1. marca zaključena.

Vsi turški listi naglašajo, da je bil sprejem Edena v Ankari izredno prisrčen in da se vrača v Anglijo popolnoma prepričan o zavezniški zvestobi Turčije.

Grčija se bo borila dalje

Prihod nemške vojske v Bolgarijo ni vplival na odločnost Grčije, da vojno nadaljuje. Dne 1. marca je bila obnovljena radio-zveza z Ameriko. Ob tej priliki je govoril grški ministrski predsednik in v govoru izrazil svoje prepričanje v zmago zaveznikov. — At. ag.

Angleški zunanji minister Eden in šef generalnega štaba Dill sta prispela v Atene. Dne 3. marca bosta sprejeta od kralja.

Sovjetski parlament je odobril državni proračun,

ki predvideva 216,8 milijard rubljev dohodkov

in na drugi strani 261,05 milijard rubljev izdatkov. Za narodno obrambo je določenih skupno 79,9 milijard rubljev in odpade od tega zneska za kopno vojsko in zračno vojsko 58,3 milijarde, za vojno mornarico 12,6 milijard, za notranje ministrstvo pa 7,3 milijarde rubljev.

S kolkimi podmornicami bo nastopila Nemčija?

Reuter. Govori se, da bo Nemčija nastopila v podmorniški vojni proti Angliji s 600 do 1000 podmornicami. Trdi se, da je Nemčije vse te podmornice zgradila preko zime. Po natančni oceni možnosti proizvodnje podmornic v Nemčiji se lahko reče, da so te številke vsaj desetkratno pretirane. Tudi če je Nemčija gradila samo male 400 tonske podmornice, jih ni zgradila več kot kakšnih 100 do 120, razen tega ne more naenkrat nikdar operirati več kot okrog 50 podmornic. Največja težava pa je z moštvo; posadka podmornice mora imeti večletno šolo za seboj.

Manjši boji v Albaniji

Italijansko vojno poročilo

Dne 27. t. m. so angleška letala skušala napasti neko naše letalsko oporišče, bila pa so zavržena. 2 angleški letali sta bili zbiti. Na Malti je bilo dan poprej uničenih še 5 sovražnih letal, kot se je naknadno ugotovilo.

Dne 28. t. m. so italijanska letala obmetavala grške postojanke, vojsko in zaledje z bombami. 9 grških letal in 4 italijanska so bila sestreljena.

Naše čete so se dne 28. t. m. zopet izkrcale na dodekaneškem otoku Kastellorizo, ki so ga Angleži z veliko premočjo zasedli 25. t. m. Naši torpedni čolni so izkrcali italijansko posadko, ki je navalila na Angleže na otoku in jih nekaj ujela.

Dne 1. marca na grški fronti ni bilo nobenega pomembnega dogodka.

Grško vojno poročilo

Dne 27. t. m. se je na fronti puškarilyo in streljalo s topovi. Letala so bila

Bolgarska vlada je podpisala zavezniški pakt z državami osi

Nemška vojska v Bolgariji

Dne 1. marca je bil na Dunaju podpisan akt, s katerim bolgarska vlada izjavlja, da Bolgarija pristopa k vojaški trozvezi Nemčije, Italije in Japonske, kakor so to pred njo storile Slovaška, Romunija in Madžarska.

Podpis akta se je izvršil na slovesen način v dunajskem dvorcu Belvedere, kjer se je sedaj že četrtič vršila enaka ceremonija.

Navzoči so bili nemški zunanji minister v. Ribbentrop, italijanski zunanji minister grof Ciano, ki je dospel s fronte na Dunaj, japonski veleposlanik Osima, potem madžarski poslanik in romunski odpravnik poslov v Berlinu. ter slovaški poslanik.

Bolgarsko vlado je zastopal ministrski predsednik prof. dr. Filov.

V otvoritvenem nagovoru je izjavil v. Ribbentrop: »Četrtič smo se že zbrali, da bi opravili pristop še ene države k trozvezi. Posebno sem vesel, ker je to pot na vrsti Bolgariji, ki je po svojem razpoloženju bila od začetka z nami in se je sedaj odločila pristopiti k naši zvezi. Vlade držav, zastopane v trozvezi, so sklenile ugoditi prošnji bolgarske vlade.«

Bolgarski ministrski predsednik dr. Filov je potem govoril v nemškem jeziku in izjavil:

»Želja bolgarskega naroda je, živeti v miru in dobrih odnosih s svojimi sosedi. Dosedaj den tej politiki je upal bolgarski narod, da bo mirnim potom dosegel popravno krivico, ki so se mu zgodile po svetovni vojni. Toda šele na pobudo Hitlerja in Mussolinija je Bolgarija dobila nazaj Dobružo. Zato je dolžna hvaliti državama osi. Sedaj pa hoče sodelovati v novem razdobju sporazumov med narodi. Ostati hoče prijateljica s svojimi sosedi in razvijati tradicionalne odnose prijateljstva s SSSR.« Zaključil je slovesnot von Ribbentrop, ki je rekel, »da so države osi hotele s sklenitvijo medsebojnega vojaškega pakta prisiliti Anglijo k pameti. Njih namera je bila že od vsega početka, da se omogoči pristop k trozvezi tudi drugim državam. Bolgarija je četrta država, toda ne zadnja. Države, ki predstavljajo pakt osi in one, ki so pristopile, služijo enemu cilju, zmagi zavezniške stvari in pa, da bodo po vojni lahko živele, ker doslej niso mogle živeti po krivdi Anglije. Proti novemu, kolikor drugim državam. Bolgarija je četrta država, bori tudi danes. Leta 1941 bo Anglija razbita. Kajti države osi so že pripravljene, da navale na njo in jo potolčejo. To je boj mladosti

proti starosti. Temelj vse bodočnosti in svobode bo pakt trozveze.«

Končno se je dvignil zastor na pozornici. Ugibanj o Bolgariji je konec. Bolgarska vlada se je odločila za sodelovanje z Nemčijo, Italijo in Japonsko.

Kakor Japonska, pa tudi Bolgarija in ostale države, ki so podpisale trozvezni pakt, niso še s tem obvezne, da stopijo v vojno na strani Nemčije in Italije. To je odvisno od razvoja dogodkov v bodočnosti in mogoče niti ne docela Bolgarije same.

Iz izjave bolgarskega ministrskega predsednika dr. Filova sledi, da je Bolgarija pristopila k trozvezi predvsem iz hvaležnosti, ker je dobila vrnjeno Dobružo, potem pa tudi iz pričakovanja, da bodo popravljene vse krivice, ki jih je utrpela z neuvilsko mirovno pogodbo ob zaključku svetovne vojne.

Najnovejše vesti iz Bolgarije, ki jih objavljajo, da je nemška vojska že v Bolgariji.

S pristopom Bolgarije k trozvezi in prihodom nemške vojske v Bolgarijo nastaja samo od sebe vprašanje, kaj sedaj?

Trdi se, da bo nemška vojska iz Bolgarije krenila v boj proti Grčiji, ako Grčija ne bo poslušala nemškega nasveta, da se sporazume z Italijo. Kakšni bi bili nemški pogoji za Grčijo, se ne ve. Vsekakor pa je želja bolgarske vlade, da dobi od Grčije Tracijo in s tem dostop na Egejsko morje.

Kaj bo rekla v tem slučaju Turčija, ki ima vojaški pakt z Grčijo in razen tega tudi interes na tem, da Tracija ne pride pod tuj vpliv, ker bi bila s tem ogrožena zlasti evropska Turčija. Ali bo Turčija stopila v vojno, ako se Grčija upre, oziroma ali bo stopila v akcijo tudi tedaj, ako bi Grčija kapitulirala?

Grčija gotovo ne bo napadla Bolgarije oziroma nemške vojske v Bolgariji. Dokler se to ne zgodi, se vojna na Balkanu ne bo razširila. Čim pa bi prišlo do spopada med Grčijo in Bolgarijo oziroma Nemčijo, je gotovo, da bo Bolgarija tvorila novo bojišče, na katerem bo bodo

Danes je mogoče še pretirano trditi, da je vojna prenesla svoje težišče na jugovzhod, toda razvoj gre naglo svojo pot. Ni treba posebej poudarjati, da položaj tudi za našo državo, ki je nevtralna, ni lahek, četudi smo povedali na vse strani, da želimo mir in da je za nas edino eno merodajno, kar naj vsi upo-

Povodi za prekinitev diplomatskih stikov med Anglijo in Bolgarijo

Angleški poslanik v Sofiji je dne 27. t. m. predal noto angleške vlade bolgarski vladi in potem sprejel časnikarje, katerim je sporočil vsebino note. Rekel je: »Bliža se čas, ko bo morala Anglija prekiniti zveze z Bolgarijo. Anglija nima namena kršiti bolgarsko nevtralnost. Če pa bom ugotovil, da je Bolgarija postala vojno področje Nemčije in če bi služila Nemčiji za napade na Anglijo in njene zaveznice, potem bo to pomenilo, da se Bolgarija spreminja v bojno ozemlje. Anglija ne bo mirno gledala, da bi Nemčija na tihem ali kako drugače zasedla Bolgarijo. Imam množico dokazov, ki govore za to, da pride Bolgarija popolnoma pod nemško nadzorstvo. Vsa dežela je zasedena od več tisoč nemških častnikov v civilu. Njena armada je mobilizirana in stoji v največji

števanje: tujeja nočemo, svojega ne damo!

Nadaljni razvoj na Balkanu pa seveda ne bo odvisen samo od nove odločitve Bolgarije, ampak tudi od posvetovanj, ki so se skoro istočasno zaključila v Ankari med turškimi državniki in angleškim zunanjim ministrom Edenom

Odstop bolgarskega poslanika v Londonu.

Bolgarski poslanik v Londonu je obvestil bolgarsko vlado, da odstopa, ker se ne strinja s politiko bolgarske vlade.

O vkorakanju nemške vojske

Dr. Filov je izjavil, da je nemška vlada zaprosila za dovoljenje vkorakanja nemške vojske v Bolgarijo, izjavljajoč, da je njena naloga začasna in da je njen cilj ohranitev miru in zadovoljnosti na Balkanu. Nemčija se je zavezala, da bo spoštovala pogodbe, ki jih ima Bolgarija s svojimi sosedi.

Nemško poročilo pravi: Zaradi preprečenja angleških namer, da se razširi vojna na Balkanu in v zaščito bolgarskih koristi, je nemška vojska v sporazumu z bolgarsko vlado prekoračila bolgarsko mejo.

Bolgarsko sobranje je sprejelo pakt z državami osi

Vlada je sklicala v nedeljo, dne 2. t. l. zasedanje sobranja. Vladina večina je po poročilu dr. Filova, sprejela na znane pakt, s katerim Bolgarija pristopa k trozvezi osi.

Bolgarski kralj ni sprejel opozicije

Bolgarska opozicija, na čelu s prejšnjim ministrskim predsednikom Mušanovim, je zaprosila kralja za avdijenco, da bi mu pojasnila svoje poglede na sedanj položaj in mu sporočila željo bolgarskega naroda, da ostane izven sedanje vojne. Kralj pa je odbil, da bi sprejel predstavnike opozicije. — Reuter.

Aretacije v Bolgariji

»Pester Lloyd« poroča iz Sofije, da so bili tamkaj aretirani nekateri vodilni člani zemljoradnikov, ki so dalj časa bivali v inozemstvu. Vlada je pozvala časopisje in ljudstvo, da naj podpira vlado.

meri na grški meji. Vlada je zasegla celo privatne hiše za nastanitev nemške vojske. Dalekovidni bolgarski politiki se trudijo, da bi preprečili nesrečo. Če pa bi Bolgarija služila Nemčiji in tako postala bojno polje, ne bo to krivda Anglije, ampak Nemčije in tistih Bolgarov, ki so za to odgovorni. Po prekinitvi diplomatskih odnosov z Bolgarijo bodo sledile vojne operacije, vendar bo Anglija, ako bo to odvisno od nje, poprej napovedala vojno. — Reuter.

Angleški poslanik pri bolgarskem kralju

Angleški poslanik je bil sprejet pri bolgarskem kralju. Nato je poslal obširno poročilo v London. Od odgovora iz Londona je odvisno, kaj bo ukrenil.

Boji za posest italijanskih kolonij

Italijansko vojno poročilo

Libija: Dne 27. t. m. so italijanska in nemška letala uspešno napadla sovražnikove motorizirane enote. Pri zelenici Djarabub in pri zelenicah okrog Kufre smo zavrnilo sovražne napade.

Eritreja: V odseku pri Kerenu topniško streljanje.

Dne 28. februarja je bilo sestreljeno eno angleško letalo nad Asmaro.

Dne 1. marca so bili pri Aresi, južno od Asmare poginani sovražni oddelki v beg.

Somalija: Italijanske čete so po izpraznitvi Mogadiscia v močnem odporu in se bore na postojankah severno od teša mesta.

Dne 28. t. m. so naši bombniki učinkovito napadali pri Agedabiji.

Severno od Mogadiscia se je 28. februarja nadaljeval sovražni pritisk. Naše čete so se branile z veliko hrabrostjo.

Angleško vojno poročilo

Libija - Eritreja: Dne 27. t. m. so od severa prodirajoče angleške čete po zavzetju vasi Kelemet, dospole do 25 km pred trdnjavo Keren in dobile stik s sovražnikom. Angleške čete, ki pritiskajo od zapada na Keren, so izboljšale svoje položaje.

Dne 28. t. m. je bil pri Benagziju sestreljen nemški bombnik in odbit letalski napad.

Dne 1. marca so nemška letala napadla Malto, povzročila veliko škodo in potopila velik pontonski čoln.

Dne 28. t. m. so bili predvsem letalski napadi na Asmaro, Keren in Assuo v Eritreji.

Dne 1. marca so se angleške čete približale Kerenu in zavzele neko višino, ki vlada nad trdnjavo.

Abesnija: Dne 27. t. m. se je nadaljevalo prodiranje na vseh frontah v Abesiniji. Italijani naglo izpraznujejo pokrajino Godžam pod pritiskom abesinskih četnikov.

Dne 1. marca se je nadaljevalo prodiranje proti Gondarju. V pokrajini Godžam se vrste uspešni spopadi Abesincev z italijanskimi posadkami v posameznih krajih.

Dne 28. februarja so angleške čete zavzele kraj Bardero ob reki Džubi, ki je važno cestno križišče. — V Mogadisciu je bilo odkrito veliko skladišče vojnega materiala, med katerim je več tisoč pušk in lahkih strojnic, radijskih aparatov, pa tudi letalskega materiala.

Dne 1. marca se je nadaljevalo prodiranje v Somaliji, zapadno od Bardere. Italijanska vojska se umika po cesti proti Adis Abebi ali proti Hararju v Abesiniji. Južnoafriške čete slede umikajoči se armadi.

Število ujetnikov

Angleško vojno poročilo: Do vključno 24. t. m. je bilo vjetih v Somaliji 9.000 italijanskih vojakov in trije brigadni generali.

Francoske čete so osvojile zelenico Kufro

v Libiji dne 1. t. m. in zajele okrog 1000 Italijanov ter zaplenile mnogo vojnega materiala.

Zasedba drugega otoka v Dodekanezu

Angleške pomorske sile so dne 27. t. m. zasedle otok Meiv v italijanskem Dodekanezu.

Napadi v morju in v zraku na zapadu

Nemško vojno poročilo

Nemško vojno poročilo javlja: Dne 27. t. m. je neka podmornica potopila 22.000 ton ladij. Vzhodno od Irske pa so nemški bombniki potopili 9 ladij s 58.000 tonami, nadaljne 3 so se se verjetno potopile in 4 so poškodovane. Nadalje je bilo na zahodu od Irske potopljeno še ena 10.000 tonska ladja in 6 večjih ladij poškodovanih. — Ponoči je bilo na šestih angleških letališčih uničenih mnogo letal.

Dne 28. t. m. so naša letala kljub neugodnemu vremenu uspešno bombardirala pristaniške naprave in važne vojaške objekte na obali južnovzhodne Anglije. Ponoči pa so bombardirala oboroževalno industrijo v Londonu. — Sovražna letala so bila nad severozapadno Nemčijo, toda so odvrгла le malo bomb, brez posebne škode.

V Libiji so naša letala napadla tri pristanišča v Cirenajki in eno letališče.

Dne 2. marca so nemške podmornice potopile 4 trgovske ladje s skupno 2 tisoč 400 tonami.

Angleško vojno poročilo

V noči na 1. marca so angleški bombniki napadli naprave v zalivu Quiberon v Bretagni (izliv Seine). Potem so kljub viharju več ur metali najtežje bombe na vojno pristanišče Wilhelmshafen in na pristanišče Emden, na več letališč v severozapadni Nemčiji in na Holandskem. Eno letalo se ni vrnilo. V Franciji so letala ponekod metala bombe z višine 15 metrov. V noči na 28. t. m. je bil potopljen angleški rušilec »Expoor«.

V noči na 2. marca so angleška le-

Mnogo se govori in piše o koncentraciji in koncentracijski vladi, t. j. o vladi, v kateri bi bile zastopane vse stranke, torej tudi one, ki pripadajo združeni opoziciji. Zanimivo je, da se časopisje, ki je proti taki koncentracijski vladi, neprestano vrača na ta problem.

Štrigova in še nekateri kraji, ki imajo večino hrvatskega prebivalstva bodo odstojeni banovini Hrvatski, Sloveniji pa bosta pripojeni občini Čabar in Osilnica. Tako sta se baje dogovorila predsednik JRZ v Sloveniji dr. Kulovec in hrvatski ban dr. Šubašić.

Dobava bombažne preje iz Italije. V l. 1940 bi nam bila morala Italija glasom pogodbe dobaviti 8 milijonov kilogramov bombažne preje. Dobavila pa jo je samo tri in pol milijona kilogramov. V prvem četrtletju letošnjega leta se je zavezala dobaviti 2 milijona kilogramov bombažne preje, mešane z umetno stanično volno. Italijanski industrijci so zahtevali za prejo 35 lir za kilogram, sporazum je sedaj dosežen na osnovi 28,80 lir za kg. Ena lira je 2,50 din.

Pšenice je bilo posejane manj, kot predlanskim. Lan v jeseni je bilo posejane precej manj pšenice, kot leto poprej. Cenijo, da je bilo predlansko jesen posejanih s pšenico 2,2 milijona hektarjev, jeseni 1940 pa samo 2,1 milijona hektarjev.

Agrarni interesi, ki so dobili dodeljeno veleposestniško zemljo in hočejo svoj dolg takoj odplačati, namesto šele v 30 letih, lahko kupijo pri Privilegirani agrarni banki v Beogradu 4 odst. obveznice za finančno likvidacijo agrarne reforme in s temi obveznicami plačajo svoj dolg. Obveznice glase na vsoto din 100, plačati jih je pa treba po tečaju, ki znaša sedaj samo din 60. Torej si agrarni interesi pri takojšnjem plačilu dolga lahko prihrani pri vsakih din 1000 celih din 400 in seveda še obresti, ki bi jih moral plačevati v bodočnosti, ako bi dolg odplačeval v gotovini in letnih obrokih.

5 tujih letal je priletelo nad Bitolj dne 2. marca. Bila so zavrtnjena in so se vrnila nazaj v Albanijo. Eno nemško prevozno letalo je pristalo v Skoplju. Pilot je izjavil, da se je izgubil.

Novoga poslanika Zedinjenih držav v Londonu Winanta je pri prihodu na angleška tla sprejel angleški kralj osebno.

Trije socialistični ministri so izstopili iz čilse vlade na poziv strankinega vodstva.

tala napadla Köln, Porurje, Rotterdam in Boulogne. Čez dan 1. marca so letala bombardirala pristanišče ob Kanalu, ki jih Nemci utegnejo uporabiti ob priliki poskusa vdora v Anglijo.

V letalskem zboru Anglije so sedaj zastopane vse države, s katerimi je Nemčija v vojni ali pa jih je zasedla. Zlasti aktivni so čehoslovaški, poljski in francoski letalci.

V noči na 3. marca so angleška letala napadla Harlem in Borkum na Holandskem in Köln v Nemčiji. 4 letala se niso vrnila. — Nemci so napadli kraje na Škotskem in v vzhodni Angliji.

Doma in po svetu

Ob priliki otvoritve nemškega znanstvenega inštituta v Beogradu je prosvetni minister dr. Krek priredil slavnostno večerjo, katere se je udeležila cela vrsta nemških znanstvenikov in profesorjev, ki so prišli kot odposlanca nemške vlade. Navzoč je bil tudi rektor nemške univerze v Pragi.

480 ljudi je bilo v Bukarešti aretiranih dne 28. februarja. Policija in vojaštvo sta zaprla dohod v več mestnih okrajih in potem vrsila nišne preiskave. — General Antonescu pripravlja ljudsko glasovanje, ki naj odobri od njega izdane ukrepe proti fašistom.

63 letnico osvoboditve Bolgarije so praznovali dne 2. marca v Sofiji.

600 ton parašina bo dobavila Romunija naši državi.

Združenje trafikantov se je začelo zavzemati za uvedbo nedeljskega počitka. Zaradi nizke provizije, je zaslužek trafikantov skrajno nizek, saj dosežejo baje trafikanti na najboljših prometnih prostorih komaj okrog din 30 čistega dohodka dnevno. Trafikanti so mnenja naj bi se v večjih mestih uvedla dežurna služba ob nedeljah, kakor jo n. pr. imajo lekarnarji.

Tekme na skakalnici v Planici. V nedeljo, dne 2. t. m. so bile skakalne tekme v Planici na Gorenjskem. Zbralo se je okrog 5000 gledalcev. Najdaljši skok je dosegel Nemeč Gering, ki je skočil na daljavo 118 m. Ostali Nemci so skočili na daljavo 99, 101, 103, 107, 108, 109, 111 in 112 m. Izmed naših so dosegli najdaljše skoke: Ranzinger 63 m, Zupan 75 m in Novšak 93 m, izmed vseh pa je odrezala najbolje Finžgarjeva s skokom na daljavo 101 m. Trije skakalci so se težje ponesrečili, eden si je zlomil nožo.

Donava in Sava sta tako narasli, da so ob bregu Save ležeči deli mesta Beograda pod vodo. Donava je poplavila tudi vse otoke in svoji strugi pri Beogradu.

Mladina — kot ourasli. 15 letni četrtošolec Zvonimir Kralj v Subotici se je zagledal v 13 letno sošolko. Ko je zvečer videl deklico v spremstvu nekega 14 letnega dečka, je skočil proti njemu in ustrelil nanj iz otroške pištole. Napadeni pa je zamahnil proti Kralju z nožem in ga zabodel v srce, da je dečko namestu umrl. Tragedija bo najtežje prizadela starše.

V nezasedeni Franciji bodo po poročilu DNB zopet znižali krusne porecije za 20 odst.

Španija je imela lani najslabšo letino v postednjih 100 letih, pišejo francoski listi iz Vichyja. Zato se glede prehrane nahaja v takih težavah, kot še nikoli.

Polkovnik Donovan, ki potuje kot posebni Rooseveltov odposlanec po evropskih in maloazijskih državah, je dne 1. t. m. došel v Madrid.

Bivši španski kralj Alfonz XIII. je umrl dne 28. febr. v Rimu. V Banjaluki so mu zvonili zvonovi v srbski pravoslavni cerkvi, ker je med vojno s svojim posredovanjem pri avstrijskem dvoru rešil življenje 16 Srbom, ki so bili v nekem veleizdajniškem procesu v Banjaluki obsojeni na smrt in potem pomilosteni na dosmrtno ječo. 9 od teh jih še živi.

Čudežni plašč za Alfonza XIII. Iz Madrida poroča DNB: »Eden najdragocenejših plaščev španskih Mater Božjih, s kipa Brezmadežne od Stebra, je bil poslan iz Saragosse v Rim, kralju Alfonzu XIII. na bolniško posteljo. Brezmadežni od Stebra pripisujejo čudežne vplive. Gre za sliko Madone, ki je v Španiji enako pomembna kot Lurška mati božja. Plašč je prinesel v Rim grof de Eguia z letalom iz Barcelone.

»Delavska Politika« ne dobiva nobenih subvencij, zato povcavnaj naročnino takoj!

A. M. de Jong:

[46]

Čuden cerkovnik

»OTROŠKA LETA MEREYNTJEJA GEYSENA«

»Ali nisi nikoli obžaloval, Flirefleter, da nimaš otrok?« je vprašala nenadoma. »Zelo jih imaš rad.«

Flirefleter jo je začudeno pogledal. Zmajal je z glavo in rekel:

»Kako ste smešni! Ali niso ti otroci tam prav tako moji kot vaši? Še boljše, kajti ako imate neprilike z njimi, jih imate pač sami! Za me pa ostane samo kar je prjetno... Vsi otroci so od vseh ljudi.«

»No, da, ako tako misliš... toda tvoji lastni otroci!« Veliki Flirefleterjev obraz se je strahovito spačil. Flirefleter je za hip počakal in potem odgovoril:

»O jej, o jej, Geysenova mati... upam, da ne boš dobila nikdar toliko otrok, kolikor imam jaz svojih lastnih!«

»Kaj?« je vzkliknila Geysenova začudeno. »Ali si mogoče oženjen? Teža pa doslej še nisem vedela!«

»Toda, mati Gneysenova,« je odgovoril Flirefleter in jo dobrohotno zavrnil: »To bi pa sedaj že lahko vedela, da ni treba zato poroke, da pridejo otročki na svet... kakor jhtudi ne prinese štorklja; mislim sem, da ti je to že znano.«

Geysen se je režal, njegova žena je postala rdeča in godrnjala:

»Ti si pa res pokvarjen! In to naj bi bil cerkovnik!«

»Samo za kratek čas,« se je opravičil Flirefleter, »in ne po lastni krivdi, veš? Edino le iz ljubezni do bližnjega!«

»Da, naravno, samo ob sebi umevno,« se je rogala Geysenova, njena radovednost pa jo je silila, da je vzela majhen zalet, hoteč zvedeti še kaj zaupnega. »In otroci? ... Te si najbrž tudi iz same ljubezni do bližnjega spravil na svet?«

»Imaš prav,« se je smejal Flirefleter, »kajti vsakdo ve, da takih malih kričičev noben človek ne dela iz sovraštva, ali ne?«

»Ti si mi pravi,« je ropotala Geysenova. »To smo pa res pridobili s tem novim cerkovnikom! Eden ti prazni cerkvene nabiralnike, drugi pa se baha s svojimi svinjarijami!«

»Glejte, sonce kuka!« je vzkliknil Geysen in pokazal skozi okno. Res je prodrla srebrna luč v sivi dan in postajala močnejša, dokler se ni nazadnje prelila v zlato žarenje.

Tisti hip se je oglasila zunaj hohnajoča godba, iz katere je bilo razločno čuti svetel, tožeči glas flaute. Napeto poslušajoč se je Flirefleter nagnil s svojim dolgim telesom naprej. Široko odprtih oči je nastavlil svoje uho proti oknu. Nenadoma je skočil pokonci in vzkliknil:

»Zlomek me vzemi, ako nista to Pepino in njegov sin!«

Brez suknjica in gologlav je hitro stekel na cesto in za njim Geysenova družina. Videli so, kako je mahal z rokama nekemu staremu dudušu, s katerim sta bila nek mlad mož in neka žena, ter mu šel naglo naproti; vmes pa je kričal:

»Hej! ... Pepino! Uberto! Rina! ... Buon giorno! Madonna! Ah! la gioia! la sorpresa!«

Pa tudi ona trojica je začela kričati neke poganske besede. Povsod v vasi so se odpirala vrata in radovedni obrazi so kukali izza okenskih zaves in izza polknic. Z odprtimi ustmi so strmeli presenečeni vaščani na čudovit prizor: takega pozdrava še svoj živ dan niso videli.

Flirefleter je objel začudene tujce enega za drugim, starega potepina prav tako kot temnooko, mlado ženo. In kakor je izgledalo, so bili potepini svidenja isto tako veseli kot on, kajti padli so mu okrog vratu in ga poljubljali na lica, da je kar cmakalo. Ponašali so se tako otročje in smejali, da so se jim lesketali njih beli zobje sredi njihovih rjavih obrazov; drug drugega so potrkjavali po plečih in govorili nek obupen jezik, od katerega ni razumel noben človek niti besedice. Kmalu se je nabrala okrog njih cela kopica poslušalcev. Otroci so se plašno stiskali v ozadju, boječ se teh »Italijanov«, ki so prišli redno vsako poletje parkrat; sicer niso nikomur nič žalega storili, kljub temu pa so imeli strah pred njimi. Na glavah sta imela konicaste klobuke, križem preprežene s trakovi; oblečena sta bila v zakrpane plašče, ki so jima zamašno in dostojanstveno viseli preko ram, pod plaščem pa sta imela vsak pošteno umazano srajco in kratke hlače, meča pa ovita v cunjje, ki so jih vezali križem prepreženi trakovi, na katere sta imela privezane tudi usnjene podplate, ki so jima služili namesto čevljev. Žena je nosila na glavi ovito pisano ruto, izpod katere so se videli njeni težki, črni lasje; črn baržunast telovnik je imela oblečen čez nabrano srajco, in izpod svetlo rdečega, kratkega krila so se ji videle njene majhne, ljubke, gole, zagorele noge, ki so nemirno stopicale sem in tja.

Iz naših krajev

LJUBLJANA

Obutev se je podražila. Čevljarji so sklenili, da bodo stale odslej: gojzerice din 700 do din 800, fini škornji 1100 do 1200 din, visoki čevlji iz ševro usnja din 500 do din 600, podplatenje din 100, pete din 30, ženski šivani podplati din 80, zbiti din 65, podplatenje otroških čevljev od din 45 naprej in pete od din 15 naprej.

CELJE

Cene najnujnejšim življenjskim potrebščinam so zopet poskočile od januarja letos do konca februarja na 65,63 odst.

Cena krompirja pri nas in drugje. Krompir je ljudska hrana. Brez krompirja si skoro ni mogoče predstavljati kosila in večerje. Potreba po krompirju je danes še veliko večja, ker se dobi moke samo v omejenih količinah. Prav začudili smo se, da prodaja ljubljanska mestna občina krompir po din 1,75 za kg, do čim plačujemo v Celju rekordno ceno din 3 za kg. Poznamo delavske družine, ki ga dnevno porabijo po 4 do 6 kg. Če šteje družina 8 do 12 članov, je to tudi razumljivo. Družinski oče izda samo za krompir mesečno najmanj 125 din več kakor bi izdal za njega v Ljubljani! Celjska okolica je znana po dobrem krompirju. Kakor izgleda, bo tudi kmalu znano, da je v Celju najdražji krompir v državi!

Delavci, delavke! Uprava »Delavske Politike« opozarja vse delavstvo, katero ni v posesti »Delavskega žepnega koledarja« za leto 1941, da si lahko nabavi ponatis razprave »Dolžnosti in pravice v službi«, ki jo je priredil s. dr. Reisman. Cena brošurice je za delavce malenkostna, din 3 za komad. Dobi se pri upravi, poverjenstvu in zaupnikih. Poslužite se ugodnosti, dokler je še kaj brošuric na zalogi, ker vsakemu delavcu je prepotrebna. — Uprava.

TEHARJE

Novo cesto čez Voglajno, ki je vsa razorana in blatna. Prizadeto je največ delavstvo, katero stanuje v Čretu in je primorano parkrat dnevno v tovarne na nasprotni strani Voglajne. Zeleti bi bilo, da se vsaj posuje stranska pešpot za gramozom, katerega je na pretek v neposredni bližini. Mnenja smo, da naj posuje pot in cesto tovarna A. Westen, ker je ravno ona, z gradnjo igrišča v Čretu, razorala cestišče, ko je prevažala material. — Prizadeti občani in delavci.

TRBOVLJE

S trebuhom za kruhom. Trboveljska občina ima 31.000 občanov, prebivalcev pa samo okrog 15.000. Polovica občanov je torej raztepena po svetu. V teh številkah se zrcali usoda slovenskega delavca-rudarja.

Opozorilo onim, ki se jih tiče. Leta in leta je delavstvo prejemalo zdravila od takoreklo privatnega lekarnarja, pa se ni nikoli opazilo, da bi se tekoča zdravila nalivala v stare, umazane steklenice, v katerih prejemajo zdravila člani Bratovske skladišnice, kakor se to dogaja sedaj v skladiščni lekarni pri nas. V umazano steklenico, ki je bila razbljena že skoraj eno leto in je vsebovala še ostanke starih zdravil, se je kratkoma brez vsakega osnaženja steklenice, naložilo zopet novo zdravilo, ki ga je predpisal skladiščni zdravnik. Ne samo, da so zdravila že itak v mnogih primerih neprijetna za uživanje, je za bolnika tembolj odbijajoče, če je postopek pri oddajanju zdravil, posebno onih, ki jih mora bolnik uživati, takšen, ki po našem mnenju res zasluži grajo. Če že nima lekarna Bratovske skladišnice dovolj umitih in snažnih steklenic za vsakokratno oddajo zdravil, naj vsaj razglaši članstvu, da mora v vsakem primeru prinesiti snažno umito steklenico v lekarno. O kakšnem razkuženju seveda tudi v tem primeru ni govora.

Ko se urejajo lepe stavbe trboveljske Bratovske skladišnice, ki bodo v ponos sedanjemu in bodočemu članstvu, se nam zdi tudi umestno, da izrazimo skromno željo, da bi se namestilo ogledalo v čakalnici Bratovske skladišnice, ker to menda ni luksuz. Vsaka čakalnica privatnega zdravilnika ima ta potrebni del opreme, istotako je potrebno tudi v čakalnici Bratovske skladišnice. Bolnik mora po preiskavi domov, pa je treba, da spravi v red obleko, da zaveže kravato in si počee lase, da na cesti ne izgleda tako, kot bi se vračal iz kakšne pivske družbe. — Član Bratovske skladišnice.

Podružnica Slovenskega čebelarstva društva je kupila 115 drevesec prvovrstnih češeni hrustavk in 10 češpelj v 3 vrstah. Oddajala jih bo po polovični ceni vsem, ki imajo zemljo na področju občin Trbovlje in Hrastnik. Izven teh občin se drevesca ne bodo oddajala. Naročila sprejema za Trbovlje učitelj g. Lunder Dušan, za Hrastnik in Dol pa uradnik TPD g. Jenko Metod. Drevesca je treba plačati pri naročilu. Pohitite z naročili, dokler je čas.

ZAGORJE OB SAVI

Posnemanja vredno. Naš prehranjevalni odbor pobira po 25 par od nakaznice za kruh in moko. Dejansko pa morajo konzumi in trgovci to od strank iztirjati. To sicer ni mnogo ali za revne ljudi je tudi to denar, posebno če imajo večje družine. Da se temu obremenjevanju strank odponore, je uprava konzumnega društva »Posavje« sklenila, da bo od 1. marca dalje sama plačala nakaznice za vse svoje stranke. Ko je rudniški konzum za to izvedel, se je takoj temu priključil. Upamo, da bodo temu vzgledu sledili tudi ostali trgovci in predvsem prodajalne gospodarskih zadrug.

»Novi toti«. Ker je bil humoristični tednik »Toti list« oblastveno ustavljen, je začel te dni izdajati poseben konzorcij, za katerega odgovarja g. Ivan Gerželj, nov humoristični tednik »Novi toti«.

MARIBOR

Občinska in splošna politika

Ob priliki proračunske debate v mestnem svetu mariborskem je s. Petejan imel za današnje razmere važen govor, iz katerega posnemamo sledeče:

Želim, da bi se optimistično gledanje g. referenta Hrstelja uresničilo, da bi ostala naša država v tej vojni ob strani in nedotaknjena ter da bi se naše gospodarstvo zboljšalo in napredovalo. V kolikor ne dvomim, da bomo ostali izven vojne, v toliko sem pesimist v pogledu zboljšanja na gospodarskem področju; ker po mojem prepričanju gospodarska kriza še ni na vrhuncu. Pomanjkanje surovin je občutno, brezposelnost vidna, cene živilom nebrzdano naraščajo. Zato dvomim v retlnost tega proračuna, ker se bodo izdatki za mater. stopnjevali, povišati se bodo morale tudi plače mestnim uradnikom in delavcem, kar bo spravilo proračun iz ravnotežja.

Tudi to kar je v proračunu predvideno za kritje raznih postavk ni zadostno, ker z ozirom na gospodarsko krizo potrebe naraščajo. Za socialno politiko je predvideno nad 5 milijonov dinarjev, kar je navidez čedna, vpoštevanja vredna vsota v sorazmerju z izdatki ostalih mest v slične svrhe. Ne smemo pa pozabiti, da je Maribor proletarsko mesto in posledice izkoriščanja vidne ter zaščitne potrebe večje. Današnja ubožnica je majhna, številni starčki ne morejo dobiti mesta v njej, dasi so potrebni in brez vsakih sredstev. Veliko števil revnih, delavskih otrok se potepa okrog, ker ni za nje dovolj zavetišč. Določene podpore starim, onemoglim ter brezposelnim bo treba, z ozirom na naraščajočo dražnjo, znatno zvišati, kar pa v proračunu ni predvideno.

Naše ceste izven centra, zlasti Ruška, Pobrežka, Vrbanska in več drugih so v obupnem stanju. Te niso omenjene niti v referatu. S pomočjo ubožne akcije se delajo neke nove ceste in kanali, kar je za občino pomembno. Pri tem pa se ne strinjam s politiko zaposlitve in plačanja delavcev pri teh delih. Mislim, da bi bilo v moralnem oziru koristnejše in brez škode na materialni strani, ako bi se te delavce plačevalo tako, kakor se za taka dela plačuje druge delavce, ker bi se tudi lahko zahtevalo večji delovni uspeh.

Tudi na kulturno-narodnem področju so potrebe velike. Po ureditvi grada in muzeja, po zgraditvi nove tržnice bo treba misliti na ureditev narodnega gledališča.

Za vse te in še druge potrebe je treba predvideti sredstva in to je najtežje, ker večji del naših davščin obremenuje malega človeka in slabi njegovo potrošno moč. Občina sama pa v tem oziru ne more veliko spremeniti. Za uvedbo novega pravičnega davčnega sistema naj gre pobuda iz današnje seje.

Mariborski delavci in nameščenci plačujejo lepe vsote za bednostni fond, ki je bil namenjen za brezposelne delavce, porablja se pa povečini za druge potrebe. Iz tega fonda je mesto Maribor zelo slabo dotirano, dasi bi občina ta denar kravato rabila za svoje socialno-politične potrebe. In tu ponavljam apel lan-

stare zaloge, smo bili primorani skriti delo in omejit izdelovanje sukanca, da bi mogli obdržati tvornico v obratu, dokler ne prispe nov bombaž. Ker nam je uspelo kupiti v Rusiji večjo količino bombaža, iz katerega bo mogoče izdelovati sukanec, je upati, da bomo mogli v doglednem času odpomoci sedanjemu pomanjkanju sukanca. Da sedanje delno pomanjkanje sukanca ni že postalo katastrofalno, se je treba zahvaliti samo dejstvu, da smo si revervirali nekaj bombaža za izdelovanje sukanca. Ta bombaž smo Prihranili na ta način, da smo preji za tkanje dodajali manjše količine umetnega bombaža. Le tako nam je danes mogoče, da krijemo vsaj delno še porabo sukanca. — Z odličnim spoštovanjem J. Hutter in drug.

Tržne cene mesa. Govedina od 14 do 16 din, teletina od 14 do 16 din, svinjsko meso s kostmi od 18 do 20 din, izluščeno od 22 do 24 din, riba 24 din, zajec od 22 do 24 din, salo 24 din, slanina 24 din, pljuča s srcem 12 din, jetra 14 din, reberca 18 din, glava z jezikom 12 din za kg, ledvice komad 4 do 5 din, noge komad po 3 do 4 din.

Povišana voznina na mestnih avtobusnih progah. Od 1. marca t. l. dalje je voznina na mestnih avtobusnih progah za 50 para povišana. Vse izkaznice za brezplačno vožnjo zgubijo dne 4. t. m. svojo veljavo. Natančnejša pojasnila pri vodstvu mestnih podjetij.

Brezplačno dvodnevni tečaj za sajenje, oskrbo in precepljanje sadnega drevja se bo vršil 5. in 6. marca na tukajšnji vinarski in sadjarski šoli. Tečaj bo trajal vsak dan od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Za prenočišče in prehrano skrbe tečajniki sami.

Pregled motornih vozil se bo v Mariboru vršil 5. in 12. marca t. l. v garažah mestnega avtobusnega podjetja na Tržaški cesti. Zamudniki bodo strogo kaznovani.

Uvoz živil iz naše države je Nemčija omejevala. Zlasti se omejitve nanaša na jajca, olje, slanino itd. Za uvoz svinjskega in govejega mesa pa je določena visoka carinska pristojbina.

Materinski tečaj. V torek, dne 5. marca bo predaval v »Ljudski univerzi« s pričetkom ob 20. uri dr. Marin o snovi Knaus-Oginova razkritja in sodobno materinstvo.

Zaradi nedopustnih manipulacij z železniškim materialom sta se te dni morala zagovarjati pred tukajšnjim sodiščem ing. Gruden in ključavničar V. Verbič. Obtožnica je navajala, da si je Verbič prilastil večjo količino železa in drugih kovinskih predmetov, zaradi česar je bila železniška uprava oškodovana.

skega in predlanskega leta, da naj se od banovine zahteva pravična delitev iz tega fonda za potrebe onih, ki v ta fond plačujejo. To zahtevo moramo povedati iz socialnih, narodnih in državnih ozirov. Ne pozabimo, da je Maribor izpostavljeno mesto.

Vprašanje prehrane je in bo najvažnejše vprašanje občine, banovine in države. Zagotovitev dovolj kruha in drugih živil po znosnih cenah je nujna. Pogreške lanske jeseni naj se ne ponavljajo. Ako bi se takrat popisalo vse zaloge, določilo cene in racioniralo, bi ne imeli teh težkoč in pomanjkanja.

Ne pozabimo, da sam kruh ne zadostuje, treba je masti, olja, sladkorja, obleke, čevljev itd. Naj se ne čaka, da bo tudi vsega tega zmanjkalo in potem šele izvršilo racioniranje in določilo nemogoče cene. To naj se takoj in radikalno reši ter prepreči vsako izrabljanje položaja za bogatenje na račun revnih in lačnih.

Pomanjkanje dela, slab zaslužek, pomanjkanje kruha in drugih živil ter nemogoče cene so najugodnejša sredstva za širjenje nezadovoljstva, nezaupanja, defetizma, ki ga širijo prišepetavalci.

Ne, to bolezen se da zdraviti le tako, da se omogoči ustvarila oča zaposlenost, da ljudem potreben zaslužek, dovolj kruha in drugih življenjskih potrebščin, svobodo kritike in enakopravnost pred zakonom, da se bodo vsi državljani čutili enakopravni v dobrih in slabih časih.

Teh vprašanj pa ne more urediti ena stranka, tu je treba sodelovanja vseh, ki žele dobro narodu in državi. Za tako sodelovanje je treba ustvariti predpogoje. Vsako pobudo, ki vodi k temu cilju, je treba pozdraviti. Potrebe tega sodelovanja se moramo zavedati zlasti mi, tu na izpostavljeni točki, zavedati se morajo tega vsi državljani, ker časi, katerim gremo naproti, so temni. Zavedati se morajo vsi, pa naj sedanja vojna konča tako ali tako, da bo prišlo do preokretov, do sprememb današnjega gospodarskega reda. Za te čase je treba, da smo pripravljani, omogočiti je treba udeleževanje vsem plastem naroda, da po svoji številčni, moralni moči nosijo tudi odgovornost.

Kako bi preživeli preokret 1. 1918., da nismo slekli strankarske ozkostrčnosti in omogočili sodelovanje in odgovornost? Časi, katerim gremo naproti, ne bodo ugodnejši od onih leta 1918. Teža naj se zavedajo vsi oni, ki nosijo danes odgovornost, da se mora v tem oziru nekaj in to čimprej ukreniti, da ne bo prepozno, zamudeno.

Mi, ki smo tesno povezani z usodo našega naroda in države, ne bomo stali ob strani, ako bo prilika dana, da kaj pomagamo. Iz teh vidikov in z ozirom na resnost položaja izjavljam, da to leto ne bom glasoval proti proračunu, drugi pa naj napravijo svoje. Vsi, ki nosite odgovornost, razmišljajte!

V splošni debati je obširno govoril tudi s. Grčar o proračunu, zlasti pa glede prehrane in vprašanja vodovoda itd.

POSLEDNJE VESTI

Nemško vojno poročilo: V noči na 3. t. m. so nemška letala metala bombe na zahodno, južnovzhodno in južno Anglijo z velikim uspehom.

Angleško vojno poročilo: Dne 2. marca podnevu so angleška letala napadala holandsko in od Nemcev zasedeno obalo. Na nizozemskem otoku Hamstaed je bila zadeta vojašnica in letališče. Ponoči na 3. t. m. so letala napadla Brest v Franciji, nadalje Porurje. Nemških napadov je bilo malo. — Zadeta je bila ena 2000 tonska nemška ladja. — V Anglijo so dospeli nove kanadske čete in letalci iz vseh delov angleške imperije.

Grško vojno poročilo: Na osrednji fronti so dne 2. marca grške čete zopet napredovale. Angleži so napadli Valono, Tepeleni in Berat. Pri Tepeleniju so bila sestreljena 3 italijanska letala. — Italijani so bombardirali Larisso.

General Antonescu je dobil s plebiscitom izraženo zaupnico s 1.163.000 glasovi proti 1.515 glasovom.

850 ton parafina, ki je prišel iz Romunije, bo razdeljeno po posebnem ključu na banovine.

Izvozno nadzorstvo za stavbni les naj se ukline, je prosilo posebno odposlanstvo v trgovinskem ministrstvu.

Ozimina letos dobro kaže. Nove cene mesa so določili v Zagrebu: govedina stane din 20 do din 25 za kg, teletina din 26 do din 30, svinjina din 29, mast din 30 za kilogram.

Za skulpturno umetniško razstavo v Ljubljani je odobrena polovična voznina.

Po btki na reki Džubi

Reuter javlja: Najhujši boji so se bili pretekali teden ob reki Džubi v italijanski Somaliji, kjer so imeli Italijani izredno močne obrambne postojanke. Po hudih bojih so južnoafriške čete zavzele vse te postojanke, prekoračile reko Džubo in par dni nato zavzele glavno mesto Somalije, Mogadiscio na obali indijskega oceana.

IZ ČEŠKE

Češka Narodna banka je imela letno glavno skupščino, na kateri je pozdravil guverner dr. Dvořák sledeče goste: ministra financ dr. Kalfusa, ministra poljedelstva grofa Bubna-Litice, ministra trgovine dr. Kratochvila, nadalje nemške zastopnike dirigenta dr. Bertscha, Obersturmbannführerja dr. Eiversa, pooblaščen. rajhovske banke pri Narodni banki dr. Müllerja in druge.

Novinci vladne vojske. Protektoratna vlada razglašala, da bo to leto sprejeli v vladno vojsko prezidenta dr. Hache 400 mož česke narodnosti v starosti od 18 do 24 let. Prijavijo se lahko tudi prejšnji vojaki brez šarž, ali pa tudi oni s šaržami, če jih odlože.

Usoda češkoslovaškega »Sokola« na Madžarskem. »Slovenske Novine, slovaški tednik v Budimpešti poroča, da je bilo premoženje »Sokola« v bivšem vzhodnem slovaškem mestu Košicah likvidirano. V smislu pravil je prešlo premoženje tega »Sokolskega društva« na ogrsko državo kot naslednika češkoslovaške države. Minister notranjih zadev je daroval nepremičnine in drugo premoženje »Sokola« mestu Košice s pogojem, da odda poslopje bivše restavracije z zemljiščem okrog 718 kvadratnih metrov vodnim skavtom, a ostala poslopja in telovadišče v uporabo krajevnim društvom »Levente«. Omejitve, ki so bile vključene v korist češkoslovaške države, se izbrisajo.

Povišanje cene izdelkov iz usnja. Najvišji urad za cene je določil nove cene v trgovini z galanterijskim in kožnim blagom, kot tudi za izdelke iz nadomestkov. Obenem so bile določene nove najvišje cene usnja, vseh vrst tudi v jermarnarstvu in sedlarstvu. Usnje je razdeljeno v tri razrede.

Zopet kazni zaradi draženja. Po daljšem presledku so praški listi zopet objavili nekaj sodb najvišjega urada za določevanje cen. — Kaznovani so bili: mesar R. Hajni na 8000 kron, ker je preplačal živino, mesar Kouty iz Luhačevic na 10.000 kron zaradi draženja, Vaclav Skuherski iz Holešova na 10.000 kron, ker je manipuliral pri nakupovanju živine, trgovec Otto Karpfen iz Olomouca na 20.000 kron, ker je podražil hlače.

Obtoženi Verbič je v zagovoru navajal, da mu je ing. Gruden, kot takratni namestnik upravnika, izdal brezplačne dovolilnice za nabavo tega materiala, za protiuslugo pa ga je Verbič seznanjal z mladimi ženskami. Verbič je bil obsojen na 5 mesecev in 10 dni zapora pogojno na dve leti, ing. Gruden pa je bil oproščen. Železniška uprava je bila zavrnjena s svojim odškodninskim zahtevkom na civilno pravno pot. Preiskava v tej zadevi, ki je vzbudila mnogo zanimanja med železničarji, se je vodila že od leta 1938. Tudi ta tožba je posledica razračunavanja, ki je pred več leti začelo v vrstah nacionalnih železničarjev v zvezi z izločitvijo Tumpaja iz JNZB.

74-letnega upokojenega profesorja Jakoba Zmavca je te dni napadel nek neznanec kar na ulici in mu prizadel na glavi poškodbo, tako da se je moral zateči v bolnišnico. Napadalca zasleduje policija.

Po krivem obdolženja tatvine. Služkinja in hlapec trgovca Mioviča v Štrihovcu pri St. Ilju je gospodar osumil, da sta mu ukradla din 10.000. Osumljena so zaprla, dasi sta odločno tajila krivdo. Par dni pozneje se je zadeva pojasnila. Denar je spravila žena omenjenega trgovca, ki je pa odpotovala.

Ljudska univerza. Koncert na kitaro bo izvajal v korist zimske pomoči g. Kovač Rudolfi danes, v ponedeljek 3. marca, v dvorani »Ljudske univerze«.

Kako je v revirjih TPD?

Potrebno pojasnilo.

Kdor zasleduje od blizu življenje in miselnost naših rudarjev, bo prišel do zaključka, da zelo greši tisti, ki vidi v rudarjih tisti element, ki je stalno nezadovoljen in vsled tega najbolj dostopen za razne prevratne ideje. Res je, da se v zadnjem času na veliko trosijo letaki v revirjih TPD, zelo demagoške vsebine. Če bi kdo (to se dogaja) po vsebini teh letakov sodil vse ali pa vsaj večino rudarjev, potem bi moral res obupati nad njimi.

Vendar temu ni tako. Morda je med njimi nekaj zasleplencev, nekaj rojenih nergačev, a teh je čimdalje manj in zato tudi za odločanje ne pridejo več v poštev. To se je opazilo predvsem v zadnjem času, ko je dala trdovratnost TPD priložnost tistim, ki se stalno trudijo, da bi spravili rudarje v razne stavke. Tudi to pot so storili vse ali rudarji jim niso več sledili, temveč vrše dalje svoje dolžnosti in težko odgovorno delo.

S tem pa ni rečeno, da so zadovoljni. Najmanj pa s postopanjem TPD v zadnjem času. Če TPD misli, da je s svojim razglasom za-

voljila rudarje, potem ji mirno rečemo, da se zelo moti. Rudarji sicer niso izvajali konsekvenc ali to le zaradi tega, ker niso hoteli slediti raznim političnim špekulantom. TPD pa se naj zaveda, da velika večina trezno mislečih rudarjev ve, kaj rudarju v teh težkih časih pripada. In če tega ne bodo dobili, potem bo za posledice odgovorna TPD sama, ker če nekdo govori o visokih mezdah delavstva, ali pa da morajo vsi stanovi v sedanjem času doprinesti gotove žrtve, potem naj kar pri svojem stanu začne. Delavstvo doprinaša težke žrtve stalno, dan za dnem.

Potres na Grškem. V severni Grčiji je bil dne 28. t. m. potres, ki je zelo prizadel okraj Lariso. Okrog 14.000 ljudi je brez strehe. Angleška letala so pripeljala na lice mesta živila in zdravila.

Gradbeno ministrstvo je odobrilo 35 milijonov din za regulacijo Morave pri Aleksincu. Za gradnjo vodovoda v Aleksincu pa je še posebej odobrenih 5 milijonov dinarjev.

Kotiček sodružic

Družina v sedanjih dneh

Živimo v resnih časih, ki stiskajo vsakega posameznika, enega bolj, drugega manj in ki se odražajo tudi v vsakem domu. Oče, mati in drugi odrasli triptjo zaradi poklicnih skrbi in težav, premajhnih dohodkov in neprestano naraščajoče druginje, vedno bolj razburljivih svetovnih dogodkih, pa še zaradi hudobij, potegavščin, spletk in čenč neodgovornih ljudi. Zato ni čuda, če so doma vsi natakneni in če je razpoloženje v mnogih družinah prav obupno.

In vendar ni prav, da je tako in kjer je tako, se mora žena in mati junaško lotiti ozdravljenja. Začeti pa mora z delom sama pri sebi. Koliko je žen, ki prežive tedne in mesece, celo leta v sporu z onimi, ki so ji najbližji, z možem, starši, otroci, prijateljicami in sosedji. Včasih postane stvar tako huda, da potem edino prepričanje ali trmast molk se veže družino. Čas mineva in pogosto ugrabi tega ali onega smrt, spor pa je ostal neporavnani in na mesto prepričanja stopi bridko kesanje. Življenje v miru in slogi je najlepše in najsrečnejše, edino, ki je vredno človekovega dostojanstva. Zato je treba mir in slogo obdržati za vsako ceno, tudi če treba žrtvovati nekoliko ponosa, ki je itak navadno samo izrastek trme. Popuščanje in odpuščanje je vedno znak velikopoteznega, v jedru zdravega in močnega človeka, saj tudi pregovor pravi, da pametnejši popušča.

Kdor vse razume, vse odpusti, pravi francoski pregovor. Razume pa le tisti, ki ljubi. Brez ljubezni smo brez moči, saj se nam v srce vrača le tisto, kar smo dali drugemu v srce. Ni prav, da se sramujemo srca, da hočemo vkovati v led vse tisto, kar je dobrega v nas, tisto edino mogočno silo, ki podere vse nasipe in jezove in ima eno samo dobro ime: ljubezen. Zato se ne povišujemo nad vse tiste, o katerih se nam zdi, da ne hodijo po istih poteh kakor mi. Bolje je, če molčimo, se premagamo, spregledamo napake in se poglabimo v razumevanje v dušo drugega. Treba je premostiti vsakršno mržnjo, nikomur ne smemo zameriti ničesar takega, kar bi želeli, da bi bilo izbrisano tudi nam, če bi bili na istem mestu. Le žena, ki bo vse to razumela, bo znala samo sebe in druge dvigniti iz temnih misli in pričarati v svoj dom kljub težkim časom ono notranje sonce, ki smo ga vsi najbolj potrebni.

Svinjetina

Svinjsko meso je najvažnejše za kmeta, saj si vsaka kmečka gospodinja zredi prašička, ki jo potem na zimo preskrbi z mastjo in mesom. Svinjetino uživamo kuhano ali pečeno, včasih pa tudi sirovo, če je dobro prekažena. Seveda pa moramo biti pri uživanju sirovega svinjskega mesa zelo previdni. Jesti smemo samo tisto, za katero vemo, da nima iker, iz katerega bi se razvile trakulje, ki povzročajo silne bolečine in celo smrt.

Tudi prašiča razseka mesar približno tako kakor govedo, samo da pravimo prašičjemu stegnu gnat.

1. Glavo navadno skuhamo ali pa jo razsekamo med klobase. Porabimo jo tudi lahko za žolico.

2. Noge uporabijo večinoma za žolico.
3. Rebra navadno kuhamo in damo s kislim zeljem, kislno repo ali kislim livenom na mizo.
4. Trebuševino porabijo za izdelovanje mesenih klobas.
5. Pleče spada pri svinji k najboljšim kosom. Navadno ga spečejo ali pa dajo prekaditi.
6. Gnjat daje najboljšo meso za pečenko ali za prekajeno meso.
7. Svinjska ribica (pri govedu se imenuje ta kos mesa pljučna pečenka) je najfinejši kos svinje. Navadno jo zavijejo v pečico in pečejo.

Uživajmo kislno zelje surovo!

Kislno zelje je sicer pozimi naša vsakdanja hrana, a žal ga uživamo skoraj vedno le kuhano. Prav bi pa bilo, ko bi jedli kislno zelje prevsem surovo; če ga pokapamo z oljem, nam nudi s kosom kruha izvršno, ceneno večerjo. Kislno zelje vsebuje izredno mnogo vitaminov vseh vrst, tako da ga na bogastvu vitaminov prekašajo samo še paradizjaki. Posebno veliko ima zelje vitamina C, ki ga posebno rabimo pozimi, ko primanjkuje zelenjave in sadja. S svojo obilico vitaminov krepi surovo kislno zelje telo, zboljšuje kri in oživilja presnavljanje. Ker pa vitamine s kuhanjem uničimo, nima kuhano kislno zelje iste vrednosti kakor surovo, dasi je še vedno dobro hranljivo, saj vsebuje razen vitaminov še mnogo rudninskih snovi, kislin in lužnih spojin, kar vse zelo koristi telesu. Kdor pa trpi na slabi prebavi, lenivosti črevesja in zaprtju, pa se naj kar zdravi s surovim kislim zeljem. Že Kneipp je priporočal proti zaprtju zjutraj na tešče krožnik surovega kislega zelja in kozarec zelnice, kot najprijetnejše in najcenejše zdravilo. Zelnica je sploh zelo zdravilna in jo je zato škoda zavreči. V Ameriki je uporaba zelnice zelo razširjena in jo posebno priporočajo bolnikom, otrokom in športnikom, ker pospešuje tek in prebavo ter tako sveži telo. Največje važnosti je pa surovo kislno zelje za sladkorno bolne, saj so znanstveniki ugotovili, da je v kislem zelju snov, ki zdravi ali vsaj ublažuje sladkorno bolezen. Prav tako priporočajo surovo kislno zelje jetičnim, ki bi ga morali jesti vsak dan.

Sadni kolač iz koruzne moke

1/4 kg koruzne moke popari z 1/2 l mleka in pusti pokrito ohladiti. Nato napravi drožje iz 1 1/2 dkg kvasa. Ohlajeno koruzno moko daj v skledo, dodaj drožje, nato pa še eno jajce, 10 dkg sladkorja, 6 dkg masti, malo soli, nekaj narstane citronne lupinice, če imaš, pa še dve žlici ruma. Testo dobro obdelaj, nato ga pa raztegni na podolgovato pekačo. Po vrhu nadevaj s sadjem, ki ga pač imaš v tistem letnem času na razpolago, s črešnjami, češpljami, marelicami, breskvami, malinami, črnicami, jabolkami, grozdem itd. Če ni svežega sadja, velja tudi vkuhanu ali pa pomazeš z marmelado. Kolač peči pri srednji vročini, potresi s sladkorjem in cimetom in daj na mizo.

Važno za vse delavce in nameščence!

Pravkar je izšla lična brošura

Dr. Avgust Reisman:

Dolžnosti in pravice v službi

kot ponatis izpopolnjen z najnovjšimi uredbami iz „Splošnega delavskega žepnega koledarja za leto 1941“. Knjižica obsega 32 strani majhnega formata in stane za delavce din 3.— (poštnina din 0.50 posebej). V njej so v izvlečku obrazloženi zakoni in uredbe, ki jih v službi največkrat rabite

Naročite si to potrebno priročno knjižico takoj, dokler je še na zalogi in sicer: **v upravi našega lista, pri naših poverjenikih, ali pa v knjigarnah**

ČRNA PRI PREVALJAH

Sladkor je dobil občinski preskrbovalni urad, katerega je razdelil na trgovce tako, kakor so prijaviteli in sicer na osebo po 1 kg. Upamo, da bo v bodoče prihajal sladkor redno in naj se ga dodeli malo več, ker naša prehrana je povsem druga, kot na kmetih.

Občinski preskrbovalni urad sporoča, da se bodo izdajale zelene krušne nakaznice za marec po trgovinah od 6. do 14. marca 1941. Vsak mora oddati pri trgovcu, kjer se je vpisal za dobavo živil glavo (talon) svoje krušne nakaznice, katero je prejel pri občini v mesecu februarju t. l. Kdor ne bo oddal glave stare krušne nakaznice, ne dobi nove. Vsi oni, ki pa še do sedaj niso imeli krušne nakaznice in želijo za marec novo nakaznico, se morajo zgledati pri občinskem preskrbovalnem uradu zaradi vpisa in izdaje nove nakaznice. Po 14. marcu se krušne nakaznice ne bodo več izdajale, na kar prav posebno opozarjamo.

Poročil se je dne 24. febr. naš s. Ipavic Jože iz Mušenika z Ančko Konečnik iz Guštanja. Želimo mnogo sreče in zadovoljstva!

ČRNA — PODPECA

Občni zbor »Čebelarstva društva«. Dne 2. februarja t. l. se je vršil občni zbor »Čebelarstva društva« v Podpeci, na katerem je bil izvoljen ta-le odbor: Predsednik Prisljan Ivan, namestnik Skrubelj Leopold, tajnik Mihev Ivo, blaginjak Košutnik Aleš, gospodar Golob Jože, preglednik Zunter Ivan in Vačovnik Filip. — Med drugim običajnim dnevnim redom se je pri raznoterosti razpravljalo tudi o težkočah čebelarstva v našem kraju vsled kratkega poletja in vremenskih nepravil. Čebelna paša se more pri nas računati na največ 3 do 4 mesece, v ostalem smo pa odvisni na prevoz čebel na pašo v druge, za to bolj ugodne kraje. Prejšnja leta so se pošiljale čebele v bivšo Avstrijo, kar je sedaj že dve leti prepovedano. Posledica tega in naših mokrih let je, da nihče ne pridela medu, temveč je obstoj čebel popolnoma odvisen od sladkorne hrane. Ali kljub temu ne opustimo čebelarjenja, ker upamo na boljše letine in na ureditev boljših odnosov med državami, ker bo potem spet omogočen izvoz čebel na pašo v druge kraje. Če je leto dobro se tudi brez izvoza čebel v druge kraje pridela medu vsaj za silo. Naš med je posebno dober za zdravje, ker je iz planinskih rož in smrek. V splošnem se še podcenjuje v zdravstvu. Imamo pa slučaj, ki kažejo kaj vse premore med pri bolnikih. H. M. je bolehal na črevesju čela štiri leta in so mu bili že šteti dnevi, pa je vendar po vztrajnem lečenju z medom skoro že popolnoma okreval. Rad priznava, da je pojedel precejšnjo količino medu in da ga je med ozdravil. Ta slučaj nam pove, da je čebelarstvo važna panoga gospodarstva, ki je nikakor ne kaže podcenjevati ali celo dopuščati, da bi propadla. Čebelarji, le vztrajajmo, čeprav težko in glejmo, da bodo naši čebelniki spet polni panjev kakor so že bili nekoč.

KOŠAKI PRI MARIBORU

Občinski prehranjevalni urad v Košakih bo razdeljeval živilske nakaznice v krčevini-

ski šoli 3. marca za Krčevino, 4. marca za Košake, 5. marca za zamudnike, v šentpeterski občinski pisarni pa 3. marca za prebivalce Trčove in Celestrine, 4. marca za Metavo, Nohovo, Vodole in Malečnik, 5. marca pa za Hrenco.

POBREŽJE PRI MARIBORU

Uradne ure tukajšnjega občinskega urada so že dalje časa od 10. do 14. ure, kar je pa zelo neprikladno za prebivalce. Večino pobrežkih prebivalcev tvorijo industrijski delavci, ki so v pretežni večini zaposleni v mariborskih tovarnah. Zadeve na občini morajo vsled tega večinoma opraviti njihove žene, v kolikor niso same zaposlene. Od 10. do 14. ure pa so gospodinje zaposlene s kuhanjem, kajti kosilo mora biti gotovo v pravem času, zlasti za one delavce, ki imajo le kratek opoldanski odmor. Prav bi bilo, da bi se tudi na naši občini določile uradne ure bodisi zvečer, če pa to nikakor ni mogoče, pa vsaj v bolj zgodnjih jutranjih urah. Uradne ure na občini so domala po vseh sosednjih občinah zvečer.

SELNICA OB DRAVI

Občinski proračun. Za tekoči proračun je določena doklada 90 odst. Vsa prejšnja leta so bile doklade mnogo nižje, najnižja 20 odst. Kakšni pogledi so bili merodajni v občinskem gospodarstvu, da se že prej niso primerno dvignile doklade? Na kakšni osnovi se je napravil gospodarski načrt za zbiranje kapitala za gradnjo šole, ki stane nad dva milijona dinarjev. V letošnjem proračunu menda ni nobene vsote za odplačilo najetega posojila?

KULTURNI PREGLED

NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU

Gostovanje ge. Danilove in g. Kralja

V Kozakovih »Lepi Vidi« smo doživeli 20. februarja zanimivo gostovanje, ki je privabilo v gledališče mnogo občinstva. Gostovala sta prvaka ljubljanske drame ga. Mira Danilova in g. Emil Kralj, ki sta nudila večer resničnega gledališkega užitka. Njuna umetnost je vsa poučevalna in obrnena navznoter. Spočetka presenečata njuna lika s svojo preprostostjo, zlasti če ju primerjamo z bolj filmsko poudarjenima, zunanje bolj blestečima likoma, ki sta ju ustvarila v istih vlogah ga. Rasbergerjeva in g. Vl. Skrbinešek. Rahlo in neopazno pa zagrabila gledalca čista, mirna in plemenita ouska umetnost obeh gostov, ga priklene in zapusti v njem izredno močan dojem. Posebno močno podoba je ustvarila ga. Mira Danilova. Podala je Vido Grantovo z razumevanjem, ki je seglo celo nad avtorjevo zamisel in jo zgradila s plemenito kretljivo prave gledališke kulture. Tudi Tomo se je po zaslugi g. Kralja dvignil iz papirne nedoločnosti rokopisa in se strnil v prepričevalen lik svetovnjaka z estetskim navdihom. Želimo le, da bi še večkrat videli na mariborskem odru oba umetnika in tudi druge člane ljubljanske drame, ki uživa upravičeno svoj sloves. — S.

Splošno konzumno društvo POSAVJE

v ZAGORJU ob Savi r. z. z o. z.

Prodaja svojim članom v prodajalnah Zagorje in Loke vedno sveže in proovrstno blago po najnižjih dnevnih cenah. Član zadruga lahko postane vsak, ki plača Din 2.50 opisnine in Din 50.— deleža. — Pristopajte k zadrugi, ki bo postala tudi Vaša last in od katere imate le dobiček!